

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/511/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6114200791
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6114200791.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa EOS KSI Slovensko, s. r. o., IČO: 35 724 803, so sídlom Pajštúnska 5, 851 01 Bratislava, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., IČO: 36 613 843, so sídlom Pajštúnska 5, 851 01 Bratislava, proti odporkyňi A. F., nar. XX. XX. XXXX, hlásený pobyt bezdomovca L. L., zast. opatrovníčkou Evou Pivarčovou, súdnou tajomníčkou Okresného súdu Zvolen, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, Šafárikovo nám. 7, Bratislava, IČO: 42 362 962, zast. JUDr. Patrikom Podhorským, advokátom, Zámocká 36, Bratislava, o zaplatenie 5 454,00 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu v Banskej Bystrici č. k. 13C/212/2014 - 199 zo dňa 23.04.2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom návrh navrhovateľa zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že odporkyňi náhradu trov konania nepriznal a navrhovateľovi uložil povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne trovy právneho zastúpenia vo výške 1 015,18 eur na účet jeho právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Zamietnutie návrhu súd odôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že navrhovateľ mal vymáhanú pohľadávku nadobudnúť dňa 24. 03. 2011 postúpením od Slovenskej sporiteľne, a.s., s ktorou odporkyňa ako dlžník dňa 02. 02. 2007 uzavrela Zmluvu o splátkovom úvere, ktorá má povahu spotrebiteľskej zmluvy, avšak podľa názoru súdu postúpenie pohľadávky uplatnenej návrhom je neplatné. Potom navrhovateľ nie je aktívne legitimovaným účastníkom daného konania a súd návrh pre nedostatok aktívnej legitimácie navrhovateľa zamietol.

Pri bankových úveroch kde postupcom je banka je pre platné postúpenie pohľadávky na tretiu osobu nutné splnenie zároveň dvoch podmienok uvedených v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, a to v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávky podmienky, že predmetom postúpenia môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatné (dospelé splátky) a podmienky, že napriek predchádzajúcej písomnej výzve banky dlžníkovi je dlžník nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke. Podľa názoru súdu tieto podmienky v danom prípade splnené neboli. Preto postúpenie pohľadávky uplatnenej návrhom je neplatné podľa § 39 Občianskeho zákonníka resp. neplatné podľa § 41 Občianskeho zákonníka pokiaľ ide o postúpenie tých splátok úveru, ktoré ku dňu postúpenia neboli splatné a s ktorými odporkyňa nebola dlhšie ako 90 dní v omeškaní (splátky od 20. 02. 2011 do 20. 01. 2017, ktorých zaplatenia sa navrhovateľ ako postupník domáha). Navrhovateľ tiež nepreukázal, že by Slovenská sporiteľňa a. s. zaslala odporkyňi písomnú výzvu na splatenie dlhu, s ktorým bola v omeškaní dlhšie ako 90 dní. Vedľajším účastníkom vznesenú námietku premlčania posúdil súd ako nedôvodnú. Návrh bol súdu doručený 16. 01. 2014 a navrhovateľ si uplatnil 72 splátok v celkovej výške 5434.00 eur splatných od 20. 02. 2011 do 20. 01.2017. Hoci navrhovateľ vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru k 10. 05. 2011

všeobecná 3-ročná premlčacia doba jednotlivých splátok v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka plynie od ich zročnosti, preto premlčané sú všetky splátky splatné pred 16. 01. 2011.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. zásady úspechu vo veci v spojení s ust. § 151 ods. 1 O. s. p. (ide o návrhové konanie).

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 O. s. p.), alebo aby rozsudok zmenil (§ 220 O. s. p.) a návrhu navrhovateľa vyhovel v celom rozsahu a odporkyňu uložil povinnosť nahradiť trovy prvostupňového a odvolacieho konania.

Namietal, že súd vec neprávne právne posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav.

Navrhovateľ aktívnu legitimáciu a platné postúpenie pohľadávky preukázal Zmluvou o postúpení pohľadávok spolu s príslušnou časťou Prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok vo vzťahu k odporkyňu.

Navrhovateľ zastáva názor, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách nemožno spájať s aktívnou legitimáciou navrhovateľa ako postupníka pohľadávky. Účelom predmetného ustanovenia je úprava výnimiek z bankového tajomstva a nehovorí o podmienkach platnosti postúpenia pohľadávok, ale iba o podmienkach za splnenia ktorých nedochádza k porušeniu bankového tajomstva. Doručenie písomnej výzvy banky dlžníkovi v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách nie je podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky podľa § 524 Občianskeho zákonníka. S nedoručením takejto výzvy zákon spája len sankcie vyplývajúce zo zákona o bankách.

Navrhovateľ sa nestotožňuje ani s názorom súdu, že v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť spôsobilým predmetom postúpenia iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už splatná. Správnosť takéhoto záveru potvrdzuje znenie druhej vety uvedeného ustanovenia, ktoré treba vykladať tak, že pokiaľ je dlžník v omeškaní so splnením čo len „časti“ svojho peňažného záväzku, môže banka postúpiť pohľadávku zodpovedajúcu „celej“ výške peňažného záväzku, nie len časť s ktorou je dlžník v omeškaní. Takýto výklad nadväzuje na predchádzajúcu prvú vetu ustanovenia § 92 ods. 8 a jeho zmyslom je vyjadrenie podmienky, že pokiaľ dlžník uhradil banke tú časť záväzku, s plnením ktorej bol v omeškaní v čase pred postúpením pohľadávky, právo banky postúpiť celú pohľadávku, najmä jej nezaplatený zostatok zaniká. Predpokladom postúpenia pohľadávky Slovenskej sporiteľne, a.s. nebolo zosplatenie celého úveru. Zosplatenie dlhu veriteľom znamená, že dlh už nie je možné zo strany dlžníka zaplatiť v splátkach (v danej veci do 20. 06. 2017), ale v dôsledku nesplatenia povinnosti dlžníkom sa stáva splatný celý dlh vyhlásením jeho zosplatenia. Tieto skutočnosti však nemajú vplyv na výšku dlhu dlžníka, týkajú sa výlučne spôsobu zaplatenia jeho dlhu a závisia výlučne na vôli veriteľa a preto nie je možné z dôvodu nevyhlásenia predčasnej splatnosti úveru Slovenskou sporiteľňou a. s. ku dňu postúpenia pohľadávky považovať zmluvu o postúpení pohľadávok (vo vzťahu k odporkyňu) za neplatnú.

Podľa § 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené, teda postúpením pohľadávky sa stal sám navrhovateľ veriteľom pohľadávky a mal právo pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti po postúpení pohľadávky, čo aj urobil výzvou zo dňa 20.04.2011.

Navrhovateľ poukazuje na to, že v zmysle Prílohy č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok bola odporkyňa ku dňu postúpenia pohľadávky v omeškaní po dobu 1281 dní, teda súčet všetkých omeškaní odporkyne so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke trvalo nepochybne viac ako rok.

V danom prípade ide o absolútny obchodno-záväzkový vzťah a bez ohľadu na to, že jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ, pri posudzovaní veci mal súd aplikovať Obchodný a nie Občiansky zákonník.

Navrhovateľ nesúhlasí ani s priznaním náhrady trov vedľajšiemu účastníkovi z dôvodu, že sa nejedná o trovy účelne vynaložené na uplatnenie alebo bránenie práva. Vedľajší účastník musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc v súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Pre vstup vedľajšieho účastníka do konania ani nebol žiadny dôvod.

Odporkyňa zostala nečinná, k odvolaniu sa nevyjadřila.

Vedľajší účastník na strane odporkyne navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť. Uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

Vo vyjadrení k odvolaniu, ktoré doplnil aj ďalším podaním doručeným súdu dňa 25.08.2015 o prehľad aktuálnych rozhodnutí krajských súdov - aktívna legitímácia uviedol, že niet pochýb o tom, že na predmetný zmluvný vzťah je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na aplikačné problémy bola prijatá novela Občianskeho zákonníka - § 52 ods. 2, ktorá stanovuje, že na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Podľa jeho názoru však v otázke premičania je na daný prípad potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, ktoré sú pre spotrebiteľa priaznivejšie.

Okresný súd ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách správne aplikoval a vyložil. Postupca, ktorému banka pohľadávku postúpila, je povinný tvrdiť a dokázať, že pred postúpením pohľadávky banka klienta písomne vyzvala na splnenie jeho záväzku a klient napriek tomu zostal v omeškaní so zaplatením svojho záväzku aspoň 90 dní. Nepreukázanie týchto skutočností má za následok nedokázanie aktívnej legitímácie postúpenia. Doručenie písomnej výzvy banky dlžníkovi je jednou z podmienok pre platné postúpenie pohľadávky.

Vedľajší účastník zastáva názor, že banka môže postúpiť iba nesplácanú časť peňažného záväzku spolu s príslušenstvom a celý záväzok až po jeho predchádzajúcom zosplatnení. Ak by súd ma za to, že boli dodržané podmienky postúpenia pohľadávky a zároveň že navrhovateľ mohol úver spoplatniť, poukazuje na porušenie ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka navrhovateľom (úver zosplatnil v rozpore s týmto ustanovením a žaloba v časti zosplatnených splátok je predčasná).

Opodstatnenosť trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka potvrdzuje aj aktuálna judikatúra súdov.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu podľa § 212 ods. 1 O. s. p. , bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu v napadnutej časti podľa § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (ods. 2).

Podľa § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. súd rozhodnutie zruší, ak súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Okresný súd založil svoje rozhodnutie na zistení, že navrhovateľ nie je aktívne legitimovaným účastníkom konania, pretože súdu nepreukázal, že by na neho právne relevantným spôsobom prešiel návrhom uplatňovaný nárok. V odôvodnení rozhodnutia zdôraznil, že zákon pre platné postúpenie pohľadávky banky vyžaduje súčasné splnenie oboch podmienok v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, pričom splnenie jednej podmienky - zaslanie písomnej výzvy odporkyni, súd nemal preukázané, preto dospel k záveru, že postúpenie predmetnej pohľadávky bankou v prospech navrhovateľa bolo neplatné v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, resp. neplatné v časti v zmysle § 41 Občianskeho zákonníka pokiaľ ide o postúpenie tých splátok úveru, ktoré ku dňu postúpenia pohľadávky neboli splatné a s ktorými odporkyňa nebola dlhšie ako 90 dní v omeškaní (splátky splatné od 20.02.2011 do 20.01.2017, ktorých zaplata sa paradoxne navrhovateľ v konaní domáha).

Odvolací súd zastáva zhodný názor s okresným súdom, že pokiaľ ide o stanovenie podmienok pre postúpenie pohľadávok banky alebo pobočky zahraničnej banky na tretiu osobu v ustanovení § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, že toto ustanovenie je vo vzťahu k ustanoveniu § 524 Občianskeho zákonníka upravujúceho postúpenie pohľadávky právnou normou lex specialis, ktorá sa uplatní prednostne a že dodržanie zákonných podmienok stanovených v § 92 ods. 8 pre postúpenie pohľadávky banky alebo pobočky zahraničnej banky v prípade, ak banka alebo pobočka zahraničnej banky nedisponuje súhlasom klienta s postúpením pohľadávky ktorú má voči klientovi je predpokladom platného postúpenia pohľadávky bankou alebo pobočkou zahraničnej pobočky na tretiu osobu.

Odvolačný súd sa však nestotožňuje s názorom okresného súdu v tom, že v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách nie je možné postúpiť pohľadávky banky alebo pobočky zahraničnej banky, resp. tie splátky úveru, ktoré ku dňu postúpenia pohľadávky neboli splatné a s ktorými klient nebol dlhšie ako 90 dní v omeškaní. Takýto výklad uvedeného ustanovenia nie je správny a záver okresného súdu ohľadom postúpenia úveru banky na nebankový subjekt nie je dôsledný a nevylučuje ho práve ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, v zmysle ktorého, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti (to treba zdôrazniť) svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku (teda celému peňažnému záväzku) postúpiť písomnou zmluvou inej osobe a to aj osobe ktorá nie je bankou aj bez súhlasu klienta.

Uvedené ustanovenie nehovorí o tom, že by banka nemohla postúpiť pohľadávku na nebanku z neukončeného „živého“ úveru.

Ak je úver splatný v splátkach (daný prípad), banka alebo pobočka zahraničnej banky má právo postúpiť postupníkovi celú, teda aj nesplatenú časť pohľadávky z úveru (pohľadávku zodpovedajúcu peňažnému záväzku klienta) za podmienky, že : a) klient nesplnil riadne a včas čo i len jednu splátku istiny úveru (dohodnuté čiastkové plnenie) a/alebo úrokov alebo ich časť(časť peňažného záväzku klienta), b) jeho omeškanie trvá nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní, c) na zaplatenie omeškanej (!) časti peňažného záväzku bol písomne vyzvaný.

Banka alebo pobočka zahraničnej banky teda pôvodný veriteľ je oprávnený, nie povinný, vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, aký postup zvolí, je na jej úvahe (viď. aj daný prípad - Všeobecné obchodné podmienky pôvodného veriteľa v čl. 7 bod 7.6.1 stanovili „oprávnenie“ banky vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru).

Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva, že hlavným dôvodom pre posúdenie postúpenia pohľadávky ako neplatného bolo neunesenie dôkazného bremena navrhovateľom, t. j. nepreukázanie zaslania písomnej výzvy odporkyňi Slovenskou sporiteľňou, a. s., na splatenie dluhu, s ktorým bola v omeškaní dlhšie ako 90 dní. Prvostupňový súd za dôkaz na hodnoverné preukázanie tejto skutočnosti nepovažoval jednostranné vyhlásenie Slovenskej sporiteľne, a. s., obsiahnuté v čl. IV ods. 4.2 písm. d) Zmluvy o postúpení, že pohľadávky spĺňajú predpoklady na postúpenie podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. Takýto záver zo strany prvostupňového súdu odvolací súd nepovažuje za dôsledný a náležitý za existujúcej situácie, kedy sama odporkyňa, ktorá v konaní nebola vôbec vypočutá k tejto skutočnosti (zjavne z objektívnych príčin keďže sa zdržuje na neznámom mieste) a túto skutočnosť nespochybnila a nenamieta, kedy nedoručenie písomnej výzvy odporkyňi namieta a tvrdí vedľajší účastník vystupujúci na strane odporkyne, ktorý ale zjavne s odporkyňou nie je v žiadnom kontakte ohľadne ozrejmenia okolností priebehu daného záväzkového vzťahu odporkyne ako klientky so Slovenskou sporiteľňou, a. s. , a kedy priamo z dokumentácie doloženej v súdnom spise vyplývajú skutočnosti spochybňujúce vyššie uvedený záver prvostupňového súdu.

V konaní nebolo sporné a je preukázané, že odporkyňa úver riadne nesplácala, že poslednú splátku v prospech poskytnutého úveru odporkyňa vykonala dňa 20.09.2007, následne už nič neuhradila. Zmluva o postúpení pohľadávok bola uzatvorená dňa 24.03.2011 a postúpenie pohľadávky Slovenská sporiteľňa, a. s., oznámila odporkyňi listom zo dňa 12.04.2011. Nemožno pri rozhodovaní nebrať zreteľ na to, že navrhovateľ v odpovedi na výzvu súdu doručil súdu dňa 01.04.2015 výpis z histórie úverového účtu vedeného jeho právnym predchodcom (Slovenskou sporiteľňou a. s.), v ktorom výpise sú vykazované ako 0,00 eur poplatky za upomienky zasielané odporkyňi. A to: dňa 12.04.2007 popl. za upomienku I., dňa 26.04.2007 popl. za upomienku II., 15.05.2007 popl. za III. upomienku, 12.07.2007 popl. za I. upomienku, 31.07.2007 popl. za II. upomienku, 09.10.2007 popl. za I. upomienku, 25.10.2007 poplatok za II. upomienku, 13.11.2007 popl. za III. upomienku, z čoho je preukázané, že pôvodný veriteľ písomne vyzýval odporkyňu na zaplatenie jej splatných záväzkov a teda že odporkyňu písomne vyzval na zaplatenie omeškanej časti peňažného záväzku, ktorého omeškanie trvalo nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní, pred tým, než pohľadávku voči odporkyňi postúpil na tretiu osobu - nebankový subjekt. Podľa Prílohy 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok týkajúcich sa klientky Kollárová Iveta zostatok pohľadávky ku dňu postúpenia predstavoval sumu 8 449,60 eur počet dní omeškania 1281.

Pritom podľa čl. 10 bod 10.3 Všeobecných obchodných podmienok, pri doručovaní písomností v poštovom styku sa zásielka považuje za doručenú v tuzemsku tretí deň po jej odoslaní a v cudzine siedmy deň po jej odoslaní, a to aj vtedy, ak sa adresát o tejto skutočnosti nedozvie, ale sa zásielka vráti ako nedoručená. Pokiaľ nie je dohodnuté inak, banka zasiela podľa vlastného uváženia písomnosti v poštovom styku vo forme obvyčajnej listovej zásielky. V bode 5. je stanovená povinnosť klienta oznámiť banke adresu, číslo telefónu, na ktoré bude banka zasielať alebo oznamovať všetky oznámenia a dokumenty, pričom klient je povinný informovať banku o akejkolvek zmene týchto údajov. A v prípade že klient o takejto zmene banku neinformuje, považuje sa doručenie vykonané na poslednú banke známu adresu za riadne vykonané.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že rozhodnutie okresného súdu nie je správne, vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu. Preto odvolací súd rozhodnutie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie vrátane závislého výroku o trovách konania.

V ďalšom konaní okresný súd vo veci znova rozhodne, pritom sa bude riadiť právnym názorom odvolacieho súdu vyslovenom v tomto rozhodnutí (§ 226 O. s. p.). V rámci rozhodovania o trovách konania rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.